

Előfizetési díj

Videkre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órá helyben	1 „

Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadunk.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy anna-
tere 6 kr. 4. selyegdíj minden hirdetés után
30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön
kedvezményt nyújt a kiadó hivatal.

Hirdetéseket felvesz:

Bécsben: Oppel Alajos (Wallzeile 27.) és
Stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyitláti oszlokok

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1873 utolsó negyedére.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órá	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
kereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltepéldánnyal szolgálok.

A „KELET” kiadóhivatala.

Kolozsvár, decz. 16. 873.

(B.) A pénzügyi bizottmány a takarékoság el-
veit mondhatni a végletekig alkalmazta az 1874
költségvetés átvizsgálásánál. Azonban mindamellett
állambáztartásunkban az egyensúlyt helyre állítani
még sem volt képes.

Nem vesszük részletes bírálat alá a pénzügyi
bizottmány által töröltetni ajánlott egyes tételeket;
de általánosságban megjegyezzük, hogy a töröltetni
ajánlott tételek egy része illusorius nyereség, mert
néhány előbb-hátrább megteendő kiadásokat csak e
napon. Vannak oly törölések is javaslatba hozva, melyek-
a kényszer helyett ugyan indokolhatók, azon-
ban kétségen kívül anyagi és szellemi fejlődésünk
róvására.

Általában habár teljes mértékben méltányoljuk
a közlekedéstől annyira előtérbe nyomult takarékoság
elvét, de meg vagyunk győződve, hogy a budget egyes
teteleinél lehető lerővése által nem sokat segítünk fi-
nancz bajainkon. — Reform-törvényekre van szük-
ségünk, és pedig olyanokra, a melyek a kormány

zat különböző ágait egyszerűbbé és olcsóbbá téve,
azok alapján lehetővé válna, hogy erőnkkel túl nem
haladó normál budget készítése.

Magyarország 1848-ban a parlamentarizmus kor-
mányformát fogadta el s mindjárt beállítottunk egy
tulságosan nagyszámú s napi-díjakkal ellátott képvi-
selőkből álló parlamentet, s ma már a képviselőknek
lakás illetékük 800 frtra van emelve. A ház előké-
nek pedig évi illetménye a miniszterével egyenlővé
emeltetett. Szaporodtak a kiadások még a horvath
képviselők napi díjával is.

Negyvennyolczban beállítottunk kilencz minis-
tert és ministeriumot, ma már van a horvát minis-
terrel 10.

Csak nem régiben állítottuk fel a sokba kerülő
állam-számházat.

E mellett nem tudva teljesen menekülni a bu-
reaucratizmus kínzóereitől sem, elmondhatjuk, mi-
szerint országgyűlésünk és központi igazgatásunk a
lehető legköltségesebb s e mellett nehézkes.

A parlamentarizmus kormány rendszer mellett fen-
tartottuk a törvényhatóságok autonómias állását is,
de elmulasztottuk, a törvényhatóságokat a közgaz-
gatás hasznavehető és olcsó közegeivé tenni.

A törvényhatóságok régi területéhez való
tulságos ragaszkodás miatt még csak annyira sem
haladhattunk, hogy azok megkevesbitése és cél-
szerű kikerekítése által a közgazgatást egyszerü-
sítsük, megkönnyítsük és olcsóbbá tegyük.

A törvényhatóságok még ma is, mint a Met-
ternich korszakban fő feladatuknak tartják a kormány
sót az országgyűléssel szemben az ellenörködés sze-
repét játszani.

Mind ezeknek természetesen következzék az, hogy
a kormányzat különböző ágaira kénytelenek vagyunk
a központi kormányval közvetlen érintkezésben álló kö-
zegeket tartani, mi egyfelől sokba kerül s másfelől
nehézkes.

Az igazságszolgáltatást elváltastottuk a köz-
igazgatástól s ez rendben volt, de már az nincs ren-
dén, hogy különböző érdekek és elölteletek legyez-
getése következtében legalább is 30 első folyamodá-
su törvényszékkel többlet állítottunk fel, mint a meny-
nyire szükség volt.

Van még nyakunkon egy betegség, mely az
adóhátrálások szaporodására nagyon be foly. s ez az;
hogy a kormányt még ma is csak úgy tekintjük,
mint ellenségünket s az egyes polgárok érdekeit
nem tudjuk összeforrasztani az állam érdekeivel.

Innen van aztán az, hogy nálunk napirinden
van a jövedelmek eltittkolása, az adó pontatlan fize-

mindennap, míg el nem következik utolsó napunk
Azért bocsáss meg oh Luna, — és keresd fel őt és
mond el neki mindazt, mit most tölem hallottál —
s mond el neki, hogy én akarom — hogy hiszen
ezélem őt —

„Krakk!” hangzik ismét az erdőből, a szülő
elhallgatott — figyelt. De hasztalan! És lázas siel-
séggel egészíté ki az elkezdett mondatot: „Minden
bizonytal — feleséggel elvenni, minden áron, holnap,
azonnal, a mikor ő akarja — te jól tudod Luna —
a kis ház a zöldben, madár dallal, nagy kutyával,
a gondolatával, — minden övé.

Terjeszd ezt mind érthetően, ékesszólással eli-
be, és ha egyszer van, úgy sem tudná senki, hogy
csak egy pinczernő volt, s nem is lenne többé a z
és sem én, sem te, sem a világ minden bölgyője nem
tűnődnek azon, mi volt ő ez előtt!

Most már mindent tudsz Luna!

(Folyt. köv.)

Két román város multja és jelene.

I.

Braila multja és jelene.

Hazánk vasutvonalainak a romániai vasutak-
kal való összekapcsoltatása már csak időkérdés. Nem
tartom tehát érdektelennek megismereteni a lapok
t. cz. olvasóival Románia legszebb kikötő városának
multját és jelenét a jeles tollu Uliasse Marsillae bu-
karesti egyetemi francia tanár és Gusztáv Oler
francia utazó után, a mint itt következik:

„Braila előtt a Duna addig szétterjedő ágai
egyesülnek, nevezetesen egy város, melyet az oroszok
Brailovnak, a törökök Ibrajilának neveznek.

tése s az, hogy az ellenörködő közegeket reá szedni
némaelyek jogos eljárásnak tartják.

E nyavalyából is ki kell gyógyulnunk, ha az
állam bevételeit biztosítani akarjuk, már pedig a jö-
vedelmek biztos befolyása nélkül nem képzelhető
rendezett állambáztartás, legyen pénzügyminiszter
Kerkapoly, Lónyay vagy bárki más bármely pártból.

Ezeket kellene segiteni mihamarább, részint
törvényhozás, részint más uton, mindenestre már az
1875 iki költségvetés tárgyalása előtt.

Ohajtandó, hogy a gr. Andrássy által oly jó
sikerral inaugurált béke politika mind mélyebb gyö-
keret verjen Európában, hogy így az államok jöve-
delmeit nagy részben fölemészto állandó hadsergek
létszáma minél kevesebbre szállíttassék.

A honvédségre tett kiadásokat is sokalják né-
maelyek s ebből a pénzügyi bizottmány is tetemes
törlesztést javasol. Mi is azt mondjuk, gazdálkodni
kell e részben is, de nem az intézmény célszerű
fejlesztése rovására, mert a honvédségi intézmény
van hivatva sulyt adni Magyarország szavának.

Ha tehát elfogadunk pártkülönbség nélkül a
gazdálkodás elvét, legyenek azon képviselőink, hogy
az erre szükséges előkészületek maga idejében meg-
tétessenek s ne vesztegezzük az időt heteken át párt-
alakulási intermezzókkal.

A pénzügyi tárcza.

Budapest, decz. 13.

(A.) A pénzügyi tárcza betöltése, mint
előre volt látható, igen nagy nehézségekbe üt
közlik s a kormány consolidációjának kérdését
hosszabban kinyújtja, mint az országgyűlés te-
vékenysége érdekében óhajtott. Mert addig,
míg ezen tárcza betöltése elintézve nincs, sem
maga a kormány, sem a képviselőház nem kezd-
het a reá várakozó roppant munka erőyes vé-
gezéséhez. Már pedig nem igen akad ember,
ki ama tárczát, mely alatt egy Kerkapolynak
csaknem fölemészthetlen ereje megtört, átven-
ni kedvel s bátorsággal bírta. Maga azon
férfiak száma, kiknek e tárczát felajánlani le-
het, szerfölött csekély. Mert a jelen viszonyok
között másodrendű erők kezétől alig lehet ezen
tárczára nézve kielégítő eredményeket remény-
leni. A viszonyok oly sulyosak, a teendő
mennyisége olyan nagy, hogy egész embernek
kell annak lennie, ki ez állásban üdvöset akar
és tud létrehozni.

Braila Románia történelmében fontos szerepet
játszott. 1475 István a nagy moldovai vajda el
akarván Havasalföld vajdáját Rádulyt üzni, elfoglalt
ta Brailát és elégette. 1573-ban János moldvai vajda
leölette az egész brailai törökséget. 1659-ben Mircea
havasalföldi vajda ismét fölgette, hogy kiűzze be-
lőle a törökséget. 1828-ban a város, mely sokideig
a török birtokában volt, leszereltetett és Havasalföldnek
visszaapatott. Ennek emlékére az oroszok a várostól
nem messze emléket emeltek négy ágyura, azon hely-
re, ahol Mihály orosz herceg elbe egy a városból
kilőtt ágyu golyó repült volt. Az ostromló oroszok a
vár egyik bástyája alá vi-árkot ástak volt. A tűz-
akna azonban korán lobbantott fel és a b. Grac
őrnagy által vezényelt ostromló csapat a romok alá
temetett. 1840—1-ben a bolgárok Brailán for-
radalmi sereget szerveztek volt, de ez Engel román
ezredes által szétszórattott.

Braila ma tisztán kereskedelmi város s Romá-
niában a legcsinosabb, talán a legfontosabb is. Bu-
kurestből Buzó felé vasuton és a Gyurgyevoról a
Dunán gőzhajón mehetünk Brailába. Az alsó város ki
van téve a Duna áradásának, a felső város 40—50
meter magasban fekszik a tenger felett. Az egész vá-
ros térszerűleg építetett s nyitott legyezőhöz —
eventail — hasonlít, melynek központján van a ki-
kötő, melynek szélein széles sétátér vonul el széles
árokai kerítve, mely az egész várost bekeríti. Kö-
rülbelől olyan, mint Carlsruhe. A mint mondtam a
kereskedelem itt igen jelentékeny. Évenként egy és
fél millió quarter gabonát és 4 millió oka lisztet
hordanak innen szét. Lakossainak száma 40 ezer.
Székhelye a hasonemű meggyének. Czimere hajó,
mint dunai és tengeri kereskedelmének jelképe. A
kereskedés nagyrésze görög családok kezében van, a
kik a régibb és újabb időkben jöttek ide, és leg-
többnyire itt elgazdagodtak. Közlekedez ez a görög-

A legalkalmasabb ember kétségkívül Széll
Kálmán, a pénzügyi bizottság előadója s így
az országnak ugyszólván vice-pénzügyministe-
re lett volna. Kormányba léptét azonban olyan
föltételekhez kötötte, melyek a töröléseket és
megtakarításokat már az 1874. évi budgetre
oly mérvben akarták alkalmazni, minőt Szlávy
kormányelnök keresztülvihetlennék és tulságos-
nak talált és ezért el nem fogadott. Azután
részint Zichy József gróf kereskedelmi mi-
nisterrel, részint Korizmics Lászlóval folytat-
tak tárgyalások, de siker nélkül. Mi okozta
Korizmics ur vonakodását s mennyiben lett
volna képes a sulyos tárcza terheivel megkü-
deni — nem tudjuk. A Deák-pártban azonban
azon nézet uralkodik, hogy alig van okunk
sajnálni, hogy Korizmics ur Szlávy ajánlatait
visszautasította.

A mi Zichy József gróftól illeti, ő sem
fogadta el a financz-tárczát, de másrészt bele-
nyugodott abba, hogy a kereskedelmi tárcza
reorganisáltassék s vele a közlekedésügyek
állandóan egyesíttessenek. Valószínű, hogy Ti-
sza Lajos volt az utolsó magyar közlekedés-
ügyi és közmunka minister. Utána e tárcza
megsűnik önálló lenni, mit épen nem lesz
okunk sajnálni. A ministeriumok szervezése kö-
rül 1840-ban kissé elhamarkodva jártak el,
mi az akkori viszonyok közt kimagyarázható
ugyan, de legkevésbé sem felelt meg hazánk
igényeinek. Magyarország földművelő ország s
a mezőgazdaság és agricultura érdekeinek foly-
tonos és gondos szemmel tartása valóságos
nemzeti kötelesség. De mind e mellett akkor
nem állítottak földművelési ministeriumot, mely-
re oly szükség volt, hanem szerveztek közle-
kedési tárczát, noha amaz időben az ország-
nak nem is volt communicationis ügye. A
földművelési ministerium hiánya okozta azt is,
hogy az állam kezében levő fekvő jószágokat
három különböző ministerium igazgatja, mi
igen sok felesleges költséget okoz.

Ennek folytán Zichy gróf azt óhajta,
hogy a kereskedelmi tárczából a földművelési
ügyek kiválasztassanak s míg a kereskedelmi
és közlekedési tárcza egyesíttetik, külön föld-
művelési ministerium is szerveztessék, melyre a
természetből folyó ügyeken kívül az összes
állam- és alapítványi javak kezelése is bizas-
sék. E terv jelenleg ministertanácsi tárgyalás
alatt van s elfogadása minden tekintetben ki-

gyarmat igen díszes görög templomot épített.**)

A brailai kereskedés fontossága régóta érezte
egy pénzintézet szükségességét, a mely a nagyművű
szállítást, melynek e város színtere, megkönnyíti-
né. A város fő töképezései ebben az érben
egyesültek és megállapították a brailai hitel
bankot, a mely eddig is nagyszolgáltatokat tett s
még nagyobbakat teend. A társaság 30 évre szervez-
tetett s 4 millió frankot tett össze 2 ezer darab 2
száz frankos aktákra.

Braila — folytatja Oler — jól és csinosan
épített s körözött város és a nyugati tengeri váro-
sokra emlékeztet: Ezt a számos gabnakereskedő
okozza, kik itt összegyűltek. Braila állomáshelye a
mi messageriesünknek is, a mely Marsailból jön odáig.
Van börtéje, színháza, rengeteg sok magtára, szép
sétaterei, nyilvános kertje és sokféle hasznos és
fényűző intézete. Ne feledjük az ezere menő szél-
malmokat a várostól nyugotra, melyek jellemző ar-
czulatot kölcsönöznek a városnak. Ha tőlünk kérné-
nek tanácsot, mi Brailát tennők Románia fővárosá-
nak. Összeköttetésben lévén Konstantinápolyival és
a középtengeren kikötőkkel a fekete és Bosphorus ál-
tal és a küszteidei vasut által; Szerbiával, Magyar-
országgal, Béccsel, Párisal, a Dunával és a ma-
gyar s romániai vasutakkal; a két fejedelemiségnek
központján fekvővén, mint jeles kikötőhely Braila
rövid idő alatt nagy várossá leendene.

Oler ezen ábrándjairól a románok nem fogják
bizonyosan feláldozni fővárosukat, hová főleg az unio
után a középületkebe oly sok milliót fektettek, de
annyi tény, hogy Braila így szép jövőnek néz
elibe s ma is legcsinosabb városa Romániának.

**) Jegyezzük meg, hogy csak aztán építették mintán
a régi templomokból a románok a görögnyelvűt kiutasították,
lévén nekik ezekhez, mint sajátjukhoz teljes joguk.

vánatos. Mig ez a kérdés eldőlt, valószínűleg a pénzügyi tárca betöltése is biztosítva lesz, úgy hogy hihető, hogy a jövő hét folytatában a kormányválság tökéletesen megoldásra találand.

A jezsuita-rend egyházpolitikai tevékenysége.

II.

□ Köztudomású dolog, mennyire tiltakoznak a jezsuiták az ellen, hogy erkölcsstanukban benne foglaltatnék az eszközöknek a czél általi szentesítése. Még az újabb időkben is számos író foglalkozott az ellenkezőnek bizonyításával. Annnyival inkább melőzhetjük azonban itt ezen irodalmi harc részletezését, mert elég fogantatást szolgáltat a kérdés eldöntésére a jezsuiták esauistikájának rövid áttekintése is.

Maga a rend ismételtén állítja magáról, hogy mindent „ad majorem Dei gloriam” cselekszik. A „gloria dei” jezsuita felfogás szerint istennek vagyis az egyháznak a világ fölötti uralmában áll. Midőn pedig — mondja Gretser — az egyháztól beszélünk, a pápát értjük alatta. S ha az egyház — mint ezt már Cajetan a bibornok is tévé — a pápával azonosítottatik, a „gloria dei” concret fogalmazásában a pápaság gloriájává lesz s mint legfőbb czél azon pontra helyezi a rendet, melyet már a pápa iránti fogadása által elfoglalt.

Szakadatlan tevékenység Krisztus földi helytartójának, a pápának érdekében: ez lön feladatává kitűzve a jezsuitáknak. Kétségtelen, hogy Loyola bensőleg meg volt győződve czéljának szentségéről, s vele ezrei a rendtagoknak is; de ki a pápaság intézményét, a mint az a középkor folytán alakult, se az evangélium, se a történelem szellemében nem látható igazoltnak, az nem tekinthető többé szent feladatának a pápai hatalmi állás védelmét és terjesztését s nem hagyható helybe a kétes erkölcsi értékű eszközöket, melyeknek alkalmazása a czél érdekében elkerülhetlen volt.

A rövid idő alatt kivívott, valóban bámulatos siker büszke önértéssel tölté Jézus társaságát. Suarez elégtelen említi, hogy VIII. Kelemen őket a pápai szék jobb karjának nevezte. A társaság csakhamar sugalmazni s vezetni kezdé a pápákat s özszeeskötéi érdekeit az egyház illetőleg pápa érdekeinek előmozdításával. A „gloria dei” öncéljává lön a társulatnak, mely csakhamar szakít minden hatalomvágyát gátló egyházi joggal, a többi rendeket elnyomni és javaitól megfosztani, s végre magát a pápaságot is bilincsekbe verni törekszik. A jezsuiták a régi Róma pretorianjaira emlékeztetnek. Mint ezek a korhadt, súlydó caesarismust, úgy támogatták a jezsuiták is a pápaságot. S mint a praetorianok, úgy vezettek ők is járszalagon védeneczeiket.

Bámulatosak voltak az eredmények, melyeket a catholicismus az új rend előcsatározása mellett a protestantismus fölött aránylag rövid idő alatt kivívott. Olaszországban gyorsan elnyomta annak első feltűnését s Németországban, hol a lakosság kilencz tizedrésze már protestans volt, nagy részét visszaioglálá a meghódított területnek, s mindinkább észak felé tolta az új hitet. „Midőn a jezsuiták — ugymond Macaulay (Hist. of Engl. III.) a pápaságnak védelmére jöttek, a legnagyobb veszélyben találták azt, de e pillanattól kezdve megváltozott az ütközés sorsa. A protestantismus, mely egy emberkoron keresztül mindent meghódított, fel lön tartóztatva utjában, s rohamos gyorsasággal veretett vissza az Alpok aljától a keleti tengei partjáig. Még nem elt egy évszázadot s az egész világot elflötötte jövel a nagy tetteknek s a hitet kiállottszenvedéseknek.” 1552-ben alapítá Loyola a „Collegium germanicum”-ot azon czélból, hogy abban német ifjak neveltessenek a hazájokbeli protestansok megtérítésére. E Romában székelő intézethez később ugyanazon czélból magyarországi alapítványok is csatlakoztak, minek folytán neve „Collegium germanico hungaricum”-ra lön változtatva.

Olaszországban, hol a veszély már a pápaság közvetlen közelébe nyomult, csakhamar elszéledtek a jezsuiták, s a világí hatalom és inquisitio segítségével megkezdtek az „eretnekek” leigazását. Igen szíves fogadtatásra találtak különösen az előkelő körökben. A fejedelmek egyökre fogadták őket s a legmagasb rangú hölgyek is alávetették magukat egyházi exercitiiumaiknak. Részt vettek az észak-s déli olaszországi waldensiek véres üldözésében; főleg Napolyban hamar meggyervén a nemesség támogatását, mint Giannone írja, óriási kincset halmoztak össze; még soha nem volt rend — mondja a nevezett történész — mely másfél évszázad alatt annyi földet, javakat és kincset gyűjtött volna, mint Jézus társasága.

Németországban IV. Vilmos herceg hívta őket először meg, az ingolstadtí egyetemre. Utódja alatt inquisitiot állítottak föl Bajorországban a protestantismus kiirtására, kivándorolni kényszerítvén a meg nem téröket. Nagy hatáskör nyílt meg előttük Bécsben, hol Ferdinánd 1551-ben engedett számukra helyet. Az osztrák örökös tartományok lakossága ez időtáiban szinte egészen protestans volt, elannyira, hogy több mint háromszáz plébánia nem bírt egy lelképásztorral sem. Ferdinánd Prágában is

collegiumot állított számukra s nemsokára Magyarországon s Tyrolban is megtelepedtek.

Kevésbé kedvezőbb volt állapotuk a tolerans érzelmű II. Miksa alatt: ellenben jobb időket nyújtott nekik II. Rudolf, ki II. Fülöp udvarában neveltetvén, az eretnekek iránti mély gyűlöletet hozott onnan magával. 1555-ben a jezsuitáknak engedvén át a thuróczi apátságot, ismét megtelepedhettek Magyarországon, melyet az előbbi uralkodó alatt el kellett hagyniok. Befolyásuk folytán hatalmas ellenreformatio vette kezdetét, úgy hogy a csaknem teljesen protestans magyar nemesség csak felkelés útján volt képes megvédeni (1606) vallásszabadságát.

Ily erőszakoskodások ismétlésével készíték elő a jezsuiták a következő uralkodók alatt azon szerencsétlen vallásháborút, mely egész Európát lángba borítá. „A harminczéves háború — ugymond Gförrer — fele részben a jezsuitarend műve, a fejedelmek, kik e rémitő harcban a cath. részen küzdöttek, a jezsuiták számukra előírt szerepet játszták elől. Lipót, a jezsuiták növendéke kényszerítve lön általok a magyarországi protestansoknak fegyveres kiirtására, mi egy emberkoron át dühöngött, gyászos beháborúnak vetette meg alapját. Aligha alaptalan azon fellevés, hogy a jezsuiták Franciaország érdekében szándékosan vezették Lipótot tévútra. A hős Eugén herceg nem győzi eléggé kárhóztatni a rendnek magyarországi üzemleit. „Nem sok hiányzott — mondja — abból, hogy a jezsuiták a magyarországi protestansok üldözése által megfoszták a koronától az osztrák házat.” Sőt még Leibnitz is, ki mindig mérsékeltlen nyilatkozik felőlük, megrója azt, hogy Lipótot még inkább megerősíték vallásos türelmetlenségében. „Látjuk ebből — ugymond — mily helytelen megengedni, hogy államügyekbe avatkozzanak az egyháziak s főleg a jezsuiták, kik ma oly hatalmasok, hogy a mérleget előnyüknek oldalára nehezíthetik s ez által kétségkívül Franciaországot, melynek e jó atyák nyilván fel szeretnék áldozni a császári trónt, mi talán sikerülni fog nekik, ha a bécsi udvar továbbra is általuk vezetteteti magát.”

Telekkönyvi jegyzőkönyvek közzététele Erdélyben.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyministeriumnak f. évi november 16-án 35,451 sz.-a. kelt rendelete folytán; az alább megnevezett telekkönyvi munkálatai nézve a következők tételnek közzé:

III.

(Vége)

A bejelentésre kötelezetteknek különösen tehát mindazon személyek, kiknek birtokjogaik, a helyszínelési bizottmánytól sem önmaguk által, sem pedig az ezen bizottmánytól kirendelt képviselők által nem érvényesíthetők: vagy kik állítólag erősb, vagy közös birtokjogokat, a bizottmányilag kitűdött és a telekkönyvi jegyzőkönyvekbe bejegyzett tettelegesen földbirtokos ellen, a helyszínelési szabályok által kijelölt módon igazolni képesek nem voltak, állítólagos igényök akár van a telekkönyvi jegyzőkönyvben, vagy az általános tárgyalási jegyzőkönyvben feljegyezve, akár sem.

2. Továbbá mindazon személyek, kik:

a) a telekkönyvi jegyzőkönyvekbe bejegyzett fekvőségekre az 1853. május 29-én kelt legfelsőbb ösiségi rendelet határozataihoz képest ösiségi vagy zálogviszaváltási jogokat, vagy más jogcímekből tulajdoni igényeket már érvényesítettek; vagy kiket

b) az említett ösiségi, rendelet határozataihoz képest a zálogviszaváltási jog érvényesítésére még hosszabb határidő illet; ezennel felszólítatnak, miszerint ezen igényeiket a felebbi első pontban kijelölt jogkövetkezmény elkerülése mellett, legfőleg 1874. aug. 31-ig bezárólag jelentsék be s az a) alatt említett esetben a még folyamatba lévő jogüggyet, annak a telekkönyvi jegyzőkönyvbeli följegyzése végett, vagy a nekik már jogérvényesen oda ítélt jogot az abbai átkebelezés végett; a b) alatt említett esetben pedig az őket illető zálogviszaváltási jogot, a telekkönyvi jegyzőkönyvbeli följegyzés végett, okiratokkal tanúsítva, igazolják.

3) Ugyiszintén mindazon személyek, kik a telekkönyvi jegyzőkönyvekben bejegyzett fekvőségekre elsőbbségi, zálog, szolgálmi vagy más jogokat betáblázások, bejegyzések, följegyzések, vagy bírói zálog összeírások által vagy már nyertek, vagy pedig 1874. jan. 1-ig netalán még nyerendek, — ezennel felszólítatnak, miszerint ezen jogokat a telekkönyvi jószág-teszték teherállapotába leendő átkebelezésük végett legfőleg 1874. évi decz. 31-ig bezárólag annál bizonyosabban jelentsék be, mintnogy különben ezen jogoknak korábban nyert elsőbbségeit elvesztik: holott bejelentés mellett ezen jogoknak 1874. jan. 1-ig nyert elsőbbsége, az ezen telekkönyvi jószág-tesztetekre a most említett naptól fogva tulajdoni vagy zálogjogot nyert új szerzők vagy jelzálogi hitelezők irányában is fennmarad.

4) Azon igények, melyek a volt urbéri kapcsolatok és azzal rokon viszonyok tárgyában, az Erdélyt illető 1854. évi június 24-én kibocsátott (bírói, törv. lap LV. darab és 151. sz.) nyílt parancs határozatai szerint szabályoztatnak, akár jegyzet-tek legyenek azok fel a helyszínelési jegyzőkönyvekbe,

akár sem, a bejelentésre vagy igazolásra felszólításokból, s az ezen hirdetmény folytán tartandó tárgyalásokból kizárva.

5) A megelőző pontokban kiszabott hirdetményi határidők ellen sem meghosszabbításnak, sem pedig igazolásnak vagy perajításnak nincs helye.

6) A közzétett telekkönyvi jegyzőkönyvek 1874. évi január 1-től fogva az át. polgári törvénykönyv 321. § értelmében telekkönyveknek tekintendők, s vezendők; s ehez képest a most említett naptól fogva az azokba bejegyzett fekvőségekre új tulajdon — jelzálog — vagy más dologbani jogok, csak az azonbai törvényszerű bejegyzés által, s csak az ezen fekvőségekre nézve korábban létezett, és a hirdetvényi határidő alatt bejelentett és igazolt igények sérelme nélkül szereshetethetnek, s ruházathatnak át más személyekre, vagy szüntethetnek meg.

7) Azon szabályok, melyekhez a felek és bíróságok magukat az ezen hirdetményben kijelölt ügyletek és hivatalos cselekvények teljesítésénél és foganatosításánál alkalmazni kötelesek, az 1870. évi február 5-én kelt igazságügyministeri rendelettel kibocsátott erdélyi telekkönyvi rendtartásban (Rendelekek tára 1870. évi I. és II. füzet) foglalva.

8) Azon hitelezők, a kik valamely átkebelezés által saját átkebelezett vagy átkebelezendő követeléseiket elsőbbsége tekintetében hátrányt szenvednének: kifogásaikat harmadik személyek irányában is a fentebbi 3-ik pontban kiszabott határidő lefolyta után még hat hónapig és így 1875. június hó végeig érvényesíthetik, vonatkoznak bár kifogásaik a követelések valódiságára, megszüntetése vagy elsőbbségére. Ezen határidő lefolyta után harmadik személyek irányában ebbeli kifogásaik többé nem érvényesíthetők.

9) A II. pont alatt felsorolt kir. törvényszékek és telekkönyvi hatósággal felruházott kir. járásbírók eljárásukban szokott hivatalos pecsétjüket fogják használni.

Kolozsvárt, 1873. nov. hó 21-én.

Az erdélyi m. kir. telekkönyvi igazgatóság.

BELFÖLD.

Deés, 1873. deczember 13-án.

Az itteni ev. ref. templom körfala újból építése költségei fedezése czéljából egybegyűjtött teteles összeg gyarapításához a deési állandó működő szintársulat is hozzájárult, a mennyiben a tegnapi napon rendezett „Liliom” című színmű előadásából befolyt tisztá jövedelem felérését, alapszabályai 2-ik §-a értelmében e czélra ajánlatot fel; a tisztá jövedelem mintegy 50 forint tővén, a jótékony czélra 25-öt jutott, mely összeg rendeltetése helyén átadatul hasznosított.

Az előadás nem a legényesebben sikerült, a mennyiben az énekrészek a cigány zenekar gixere i folytán megsemmisültek.

A szereplők egy két kivétellel szerepeiket nem tudták, s ez az, mit m. ükedvelőnek megbocsátani nem lehet. Liliomfit Nagy Lajos, Szellemit Márkus János jól adták, s igazán e két működő mentette meg a darabot a tökéletes bukástól. Szilvai profesor Veress Imre, Kányai fogadós Sófai Lajos a sugóra, támaszkodtak s e miatt e két, különben igen tehetséges tagja a társulatnak gyengén reprezentálták Thalia papjait, gyakran azt se tudták, hogy a mit a sugó felsugott, vajjon melyikők mondja el. A nők közül Brassai Klári (Mariska) tetszett, Medgyesi Gizella újabb jelét adta (szomszédasszony) kis szerepében, hogy e társulatnak igen hasznosítható tagja leendő.

Az előadás rossz sikere leginkább hatott a rendezőre, a ki másnap a rendezőségétől azonnal visszalépett s miként kijelenté, a társulat közbarciosa kép megmarad ugyan, de rendezői teendőket — melyhez miként maga bevallá, nem ért — többé el nem vállalt. A rendező zászlóját Hollaki Árpád ügyvéd ragadta meg, tartós békétűrést és sikert ohajunk e szép, de igen háladatlan tisztelbeli hivatalhoz.

Ösüdtörtőkön deczember 18-án az itteni nevelőnő Unger Amália tart gyermek előadást növendékeivel, a jövedelem fele iskolai tankönyvek beszerzésére, fele a működő társulat alapítókéje gyarapítására fordították.

Vasárnap deczember 21-én ugyan csak a deési ev. ref. templom körfala költségei fedezésére a Casinóban hangverseny lesz, miről annak idejében a részletes tudósítást tenni magamnak fentartom.

A művészetről a politikára térve át, felületelesen megemlítendőnek tartom, hogy a Belső-Szolnokmegye központjában és területén megalakult ugynevezett „Középpárt” mely egy ideig hallgatóság bevonata zászlóját, újból életjelet adott magáról; s miként biztos tudomásunk van, programját a központi komité immár szét is küldötte. Ha értesülésünk nem csal, e zászló a jogegyenlőség elvének fentartása, s az ezen irányú ellentétesen működő tulkapásoknak az értelem feyverével való meggátolása czéljából tűzetett ki.

Közelebbiről a programot is megszerzem, s egész terjedelmében közölni fogom, addig is szabadjon megjegyezni, hogy e párt politikai hitvallása, „Deákpart” czélja a megye területén uralgó bizonyos ismeretes suprematának véget vetni, s saját nézeteit a közgyűléseken minden aristokratikus

gyámkodástól menten demokratikus irányban érvényre juttatni.

XXX.

Törvényjavaslat

az első folyamodású kir. törvényszék és járásbíróságoknak a ministerium által megállapított székhelyei és területköreinek beczikkelyezéséről.

(Folytatás és vége.)

101.

Segesvári kir. törvényszék.

A beosztott kir. járásbíróságok.

- 1) Segesvár,
- 2) Kóhalom,
- 3) Nagy-Sink.

1) Segesvári kir. járásbíróság.

Székhelye: Segesvár.

Apold, Bene, Dános, Erked, Fehéregyháza (F.-Fehér), Hégen, Hójjastalva (F.-Fehér), Hétur (Küküllő), Mese, Miklóstelke, Nagy- és Kis-Buo (Küküllő), Nagy-Szőllős, Nethus, Prodt, Ripe, Czikmantor, Rados, Réten (F.-Fehér), Sárpatok, Segesd, Segesvár város, Szász-Buda, Szász-Dálya, Szász-Keresztur, Szász-Kéd, Szász-Szent-László, Szász-nádas, Szederjes (F.-Fehér), Volkány, Voszling, Zoltány (F.-Fehér), Magyar-Felek.

2) Kóhalmi járásbíróság.

Székhelye: Kóhalom.

Alsó Rákos (F.-Fehér), Bogát, Daróc, Datk, Fehéregyháza, Garad, Háviz, Hidegkut, Homoród, Kacza, Királyhalma (F.-Fehér), Kobor, Kóhalom (Tuzsonnal), Lebnak, Longodár (F.-Fehér), Mirkvásár, Moha (F.-Fehér), Oláh-Tyukos, Pálos (F.-Fehér), Siberk, Sombor (mind 2 része), Sövényes, Szász-Tyukos, Ugra (Gált), Voldorf (F.-Fehér).

3) Nagy-Sinki kir. járásbíróság.

Székhelye: Nagy-Sink.

Báránykut, Boholez, Boldogváros, Brulya, Gerdály, Jakabfalva, Kis Sink, Kesses, Mártonhegye, Morgonda, Nádpatak, Nagy-Sink, Neustadt, Prázmár, Prépostfalva, Rozsonda, Sáros, Szászhalom, Sz.-Vessződ (Zied).

102.

Medgyesi kir. törvényszék.

A beosztott kir. járásbíróságok.

- 1) Medgyes,
- 2) Erzsébetváros,
- 3) Bolkács.

1) Medgyesi kir. járásbíróság.

Székhelye: Medgyes.

Alsó-Gezés (Felső-Fehér), Apátfalva (Ujgyházból), Asszonyfalva, Balázstelke (Kük.), Baremlaka, Berethalom, Bogács, Bolya (Felső-Fehér), Bükös, Buzd, Darlóc (Kük.), Egerbegy, Ertzel, Felső-Bajom (Baasen), Felső-Gezés (F.-Fehér), Hasság, Hidegviz (Felső-Fehér), Ingodály (Felső-Fehér) Istina, Kis-Kapus, Kis-Selyk, Kis-Ekemező, Körös, (Kirtsch), Kövesd (F.-Fehér), Magaré, (Ujgyháza) Mardos, Mártonfalva (F.-Fehér), Mártontelke, Medgyes város, Minályfalva (F.-Fehér), Kusma, Nagy-Selyk, Nagy-Ekemező, Nagy-Kapus, Nemes, Oláh-Ivánfalva (F.-Fehér), Paratáj, Péterfalva (F.-Fehér), Póstelke (Kük.), Riomfalva, Rovás (F.-Fehér), Sándorf, Salko, Schaal, Szász-Almás, Szász-Ivánfalva, Szász-Vessződ (F.-Fehér), Tobiás, Vecsérd (Felső-Fehér), Wölcz, Zalathna (F.-Fehér).

2) Erzsébetvárosi kir. járásbíróság.

Székhelye: Erzsébetváros.

Almákerék (F.-Fehér), Domád, Ernye (Szász), Erzsébetváros, Földszin (F.-Fehér), Fuletelke, Gyakozs, Holdvilág (Segesvár) Hándorf (Küküllő), Jövedits, Keresd (F.-Fehér), Kis-Szőllős, Kis-Kund, Magyaros, Oláh-Szt.-László, Oláh-Solymos, Rudaly (F.-Fehér), Somagym, Szász-Almás, Szász-Ujtalu (F.-Fehér), Szász-Szt.-László, Szász-Örményes Szász-Szt.-Iván, Szénaverős, Sáros (Medgyessz.), Wáldhid (Medgyessz.), Zágor, Vese.

3) Bolkási kir. járásbíróság.

Székhelye: Bolkács.

Alsó-Bajom, Alsó-Kápolna, Bethien Szt.-Miklós, Boldogfalva, Bolkács, Fajsz, Glogovicza, Hosszuaszó, Hosszupataka, Iklód, Keszler, Lodormány, Lunka, Mikeszása, Magyar-Bénye, Oláh-Bükös, Oláh-Karacsonfalva, Pánd, Péterfalva, Szancsal, Szász-Völgye, Szépmező, Spin, Szász-Veszszós, Tatárlaka, Zsidve.

Indokolás.

Az 1871. XXXII. törvényzikk 6. §-ban utasított a ministerium, hogy az e. f. kir. törvényszékeknek és járásbíróságoknak a hivatkozott törvényzikkben nyert megbízás következtében kijelölendő székhelyeit és meghatározandó területköreit, az e. f. bíróságok szervezésének befejezte után, beczikkelyezés végett a törvényhozásnak jelentse be.

Mintnogy az e. f. kir. bíróságok szervezése befejeztetett: azoknak megállapított székhelyei és területkörei beczikkelyezés végett ezennel bejelentetnek.

Budapecsten, 1873. július 2-án.

Dr. Pauler Tivadar s. k.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Pesten decemb. 16. 11 ó. 40 p. d. e.
Érkezett decemb. 16. 11 ó. 50 p. d. e.

A képviselőház tegnapi ülésében — Szilágyi betegeskedvén — Pauler választotta Tisza múlt heti interpellációjára. Igérte, hogy a budget-törvény előterjesztéseig a pénzügy-miniszter okvetlenül kineveztetik. Biztosan jelentik, hogy Szilágyi veszi át a pénzügyi tárczát. Azután a képviselőház megkezdi a budgetet tárgyalni. A Deákpárt elhatározza, hogy a pénzügyi bizottság összes ajánlatának elfogadásából pártkérdést csinál. Kemény Gábor, Benedikty Albert, Lónyay János, Ottlik, Csáky Tivadar, Uhlárik, Máriássy Béla a Szilágyi kormányt ellenézvén, levélben bejelenték kilépésüket a Deáklubból. Az aradi ellenzék Ghyozynek bizalmat szavazott. A magyar kölcsönre az aláírássok kedvezőleg indultak meg.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, december 16. 1873.

— A kereskedő ifjuság által adandó táncvígalmra a rendező bizottság megalakult a következő tagok személyeiben. Dékán Szegedy Vilmos, jegyző: Polcz Albert, aldekán: Király Gyula, bizottsági tagok Beteg Péter, Lengyel Miklós, Gergely Ferencz, Alesz, Strumpf Sándor, Kis János, Stein Bernát, Binecz Gábor, Uhlfeld Arnold. Örvenvendünk, hogy a derék kereskedelmi ifjuság újra kilépett a sikra s eddigi jó hírnevét a válságos idők dacára megőrizni törekszik. A kereskedők táncvígalmát a megelőzőt években is sok szép órával ajándékozta meg a közönséget s így az idei vigalom is valószínűleg egyik fénypontja lesz a nem sokára megnyúló idegények.

— A farsangi idény alatt az iparos olvasóegylet is fog táncvígalmat rendezni, a jövő hó utolsó napjaiban. Ugyancsak a torna-vivoda is rendezend egy álarozos mulatságot a redout teremben a jövő hó közepe táján. A mulatságok koszorúja tehát éppen nem lesz szűk, s mi ösztönöz öhajjtjuk, hogy a rendező bizottságok reményei már a zászlójukra tűzött jótékony cél érdekében is a legszebben valóuljanak.

— Az árvaház választmánya egész tisztelttel és bizalommal fordul a t. cz. közönséghez azon kérelemmel, hogy a közelgő karácsonyi szent ünnepek alkalmával mely a gyermeki ártatlan örömeiben osztó anyai családnak boldog ünnepe — a szegény árvákról is emlékezzék meg s bármilyen adománnyal kegyeskedjenek őket szerencséseltetni. Kolozsvárt, 1873. decz. 12 ikén.

— Az erdélyi „Népnevelésiügyi Értesítő” a „Kolozs-dombokamegyei néptanítók egyletének” s több, az erdélyi részeken működő néptanítók-egyletnek közlönye, az 1874-ik évben gyakrabban, havanként kétszer, az augusztus és szeptemberi szünetidő kivételével mindenik hó közepén és végén jelen meg. A lap iránya, tartalma s terjedelme marad a régi. Főcél: az egyletek munkásságának elősegítése és ezen munkásság eredményének nyilvánosságra hozatala. De e mellett tanügyi cikkek, tankönyvkiadások, tanügyi olvasmányok szolgáló tárcza-cikkek, szemlék és a tanügy terén felmerülő nevezetesebb események is közöltetni fognak. A „Kolozs-dombokamegyei néptanítók egylete” csak egy esetben vállalkozand a lap további kiadására, ha a kitűzött határidőig befolyó előfizetési pénzek s a már alájegyzett adományokból a lap anyagi fentartása körül felmerülő kiadások fedezhetők lesznek. Az egylet az elmúlt évben bőven meghozta a lap fentartására az anyagi áldozatot, ezt a jövőben nem teheti, szerkesztik a lapot ingyen, a munkatársak dolgoznak ingyen, de pénzük nincs, ezt nem adhatnak. Ha tehát az erdélyi tanítóság szükségesnek tartja, hogy legyen Erdélyben egy független és szabadelvű szakközlöny, az esetben tömörüljön a lap fentartására s hozza meg az amugy is csekély „anyagi áldozatot. Csak akarni kell és nem jutunk azon szegénytelen helyzetbe, hogy Erdély összes magyar néptanítói nem képesek egy olcsó szakközöllyt fentartani. Az előfizetési feltevélek a jövő évre következők: A havonként kétszer megjelenő lap előfizetési ára tíz hónapra két forint, öt hónapra egy forint. A „Kolozs-dombokamegyei néptanítók egyletének” rendes tagjai az egész évre s illetőleg tíz hónapra csak egy forintot tartoznak előfizetési díj fejében beküldeni, miután az előfizetési összeg fele része tandíj illetményük által fedeztetik. Az előfizetési pénzek legkésőbb 1874 évi január hó 8-án az egylet pénztárnokhoz Gazsi József urhoz küldendők, (lakik Kolozsvárt szappan-utca).

— Örömmel értesülünk, hogy színházunkban Felekyné assz. vendég szereplése közelebből ténnyé

válí. Részben az oka, hogy a beti játékrend hirtelen így változott: Holnap 17-én „Az ördög része” (Maróthbán a Vörösmarti ünneppel együtt ez ideából kiesik.) 18. „A tücsök” (Vince Mari betegeskedése után, ebben lép föl először.) 19. Opera. 20-án „Montjoye.” Feuilleton Octave kitűnő színműve 5 felvonásban. A tegnapi közlött játékrend többi része marad. Nem mulaszthatjuk el a holnapi előadást: „Az Ördög részét,” a közönség figyelmébe ajánlani. Énekes vigjáték ez Scribétől, melyet régebben gyönyörködve nézett a fővárosi közönség is; a vidéknek pedig ugynevezett „rudas darabja” volt. Föltámadását mindenesetre örömmel üdvözljük, kíváltk ha az előadás méltó lesz a darabhoz.

— Nyílt kérdés a „Kelet” t. szerkesztőjéhez. Nem tudnánk-e a t. szerk. ur megmondani, hogy ki legyen az, a ki a kolera ügyben magukat kitüntetett egyének névsorához az erdélyi adatokat a minisztérium számára szolgáltatta? Ha pedig ösmeri e tisztelt urat, kérjük sugja meg neki, hogy máskor ne mellőzzön olyanokat, a kik a legérdemesebbek közé tartoznak. Így p. o. városunkban köztudomású, hogy a legnagyobb buzgalmat és áldozatkészséget dr. Szöcs Emil ur fejtette ki: a cholera kórházat vezette, a gyöngyösködő főorvost hosszabb ideig helyettesítette, miről a város közönsége és előjárósága, annak idején, elismerő iratot is adott neki a mégis hiában kerestük nevét a kitüntetettek között. Azt hisszük, a t. orvos ur lelkiismeretétől megkapta már fáradszatólagos buzgalma jutalmát, de a közérzet a nyilvános kitüntetést megkívánta volna. Fogadja t. szerk. ur stb. Többek nevében egy. (A kérdézet névvel nem szolgálhatunk, de a felszólalásához magunk is járunk, tanni levén a t. orvos ur önfeláldozó működésének ama nehéz napokban. Szerk.)

— Tisza László is elmondhatja, hogy kigyót melengtetett a kablén, a mikor Ugren Gáborkát képviselői székéhez juttatta s még inkább, a mikor a „Magyar Polgár” gédeltette. Amanak eszébe jutott, hogy már egy kicsit beszélgetni kellene magáról és beállott a Csávolszky zászlója alá freiternek, emez pedig fogja magát s csupa méltányosságból elnevezeti hasábjain Tisza Lászlót kávinista jesusitának. S a mi a legtréfásabb az egészben: a „Kelet” áll elő és föl szólal Tisza László mellett, hogy ám nevezze a „M. P.” öt rajongónak és rossz politiku-nak, de ne vádolja gazdáját jesusitizmussal, mert ebből a nagy számtással és észlelyességgel járó tudományból csakugyan éppen semmi sincs Tisza László urban.

— Ghyecz Kálmán is kikapja a magáét a „Magyar Polgár”-tól. A balközép ugyanis! a mely azt akarja a világgal elhitetni, hogy nov. 7-diki új lőre eresztett programjával feltevette a közjogi opponálást, a képviselőházban megint előadta ismeretes cassa-darabját, a „magyar hadsereg” kérdésében. Ghyecz természetesen programjához híven, a jobboldallal szavazott, s ezért Pap Miklós fejéhez sújtja az anathema estot. Szegény Ghyecz! mi lesz már belőle!? (Majd csak megél valahogy a Pap Miklós grátiája nélkül is. Széd.)

— A karácsoni ajándékok ideje megérkezett. A komor természet örökszept sötétlőzdő fény kuszorúja a családi körben feldisznitést vár s kirakatainkban nagyok és kicsinyek reménye és öröme hívólag kínálgatja dus változatban tárgyát. Talán mondunk sem kell, hogy jőnevű kereskedők Csapó bazárja az idén is a legszebben ragyog a karácsoni ajándékok és emlékek. Egész stereotiph kiállítás képe mosolyg itt a néző szemébe s az apró cseccsebecsék és játékszerektől elkezdve a férfi szükség és vágyáig, mit izlés és szorgalom összeállított, mindaz ezer változatban fölálalható itten. Mint valami magikus tükör színpitve és sokasítja adja vissza a reá eső tárgyak körvonalaait, úgy itt is a legnagyobb csinnal és izléssel váltakozva szemlélhetjük az egyes tárgyakat az egyszerű gyártmányoktól a legkülönbébb dívat- és fényűzési cikkekig. Így aztán természetesen, hogy mindenki érsénye tartalmazhó mértéki ajándékozási kedvét s aránylag kis áldozattal nagy örömet szerezhet övének.

— Bazaine tábornagy husz évi fogsági idejét valószínűleg a provencai part közelében levő St. Margerite szigetén fogja töltetni. E szigetben van egy ódon kastély, mely arról is nevezetes, hogy itt tartották fogva ama titokszérű „vasálarczu” férfit is, kit XIV. Lajos uralma alatt előbb ide, néhány év múlva pedig a bastilleba vittek. Ujjabb időben e sziget különösen az algieri rabok számára használatot fog helyül. Hogy Bazaine ezen kellemes helyre került, nem pedig Cayenneba, vagy Uj-Caledoniába, azt valószínűleg csak annak köszönheti, hogy nem tartozott a köztársasági pártához. Családjai előreláthatólag követni fogja a száműzetésbe, melyben nem óhajtott nyugalomban töltendi idejét, míg vagy kegyelmi tény, vagy államesiny újra vissza nem sodorja v tettek mezejére.

— Densusiann Áronhoz, még azon időben, midőn elfogva volt, a budapesti román ifjuság egy iratot intézett. — A román nemzetnek e martyrja, most Fogarashól keltezve válaszol a „Federatiunea” hasábjain a román fiatalok lelkes iratára, melyben kilátásba helyezi, hogy az őket megillető helyet nem sokára elfoglalják s akkor, s csak is akkor lesz a haza boldog!

— Vizsgálat a földrajzból. Páris egyik körületében közelébb vizsgálat tartatott a földrajzból. „Mi új Kaledoniát — kérdéze a tanító a tanítványtól. — Ezt felelte: „Francia gyarmat a szigeteken. — „Minő uton jutni oda?” — Hadi törvénysek útján. A tanuló fájdalom csak a keserű igazságot mondotta.

— Rejtélyes koczká. A philologiai társaság utolsó gyűlésén Taylor Izsák az etruszki számszavakról tartott előadást. Az ismeretes nyelvben vár kijelenté, hogy az oly soká keresett etruszki nyelvek kulcsa felfedeztetett. Egy sírgödörben ugyanis két koczkát találtak, melynek hatszögű lapjai szokásos szemek helyett szavakkal jelöltetnek meg. Taylor ur a hat szót beható vizsgálat nyomán teljesen egyenlőknek találta amazokkal, melyek a töráni nyelvcsalád által ágához tartoztak. E kulcs segítségével könnyen be lehetett aztán bizonyítani, hogy a nyelv, mint a hangzók a 3000 etruszki felirattal egyetemben altai eredetűek. A szavak, melyek rokonságot jelölnek, a főnevek, részesülők és ejtegetések teljesen megegyeznek Sziberia tartar nyelvtörzsével. Az etruszki mythologia a finnel lényegesen rokon.

— A sárkányi csendőrsztyál vezetője Bördy János e hó 8-án egy emberéletet mentett meg a bizonyos halálból. Egy földmives jelentése, hogy a Paron felé vezető uton egy ember eszméletlenül fekszik a sáncban, kiment az illető Zult Márton csendőrrrel a megjelölt helyre, s a félig megmerevedett a faluba hozta, hol hóval való dörzsölés által az életnek visszaadta. A fagyási halálból megmentett, egy magyar-dajai cséplő, Demény Sándor, ki életet a buzgó és nemesszívű csendőrsztyál vezetőnek köszöni.

— Táborosky és Parsch kiadásában megjelent: „Tánczok és indulók” Farbachtól, a kicsinyek számára 60 kr.; „Goldene Krone” gyűjtemény Bayertől 1 füzet 80 kr.; „Sajó kutyám” csárdás, Tisza Aladár átirata 60 kr.

— A chignon meghalt, írja egy párisi levelező, a párisi nők a fejdísz egyszerűségéhez. A boulevardon, természetes, kivált este felé, még mindig láthatni e toronyalakú hajdíszből nehányat. A nők mindazáltal kik e hajéket hordják, kizárólag egyik osztályhoz tartoznak. Jellemző mindenesetre, hogy mit nálunk párisi divatképen kiadnak és megfizetnek, ott az csak legfőlebb egy osztály nőinek divata

— Ráth Mór fáradszatólagos könyvkiadók ismét egy új raját bocsátotta ki a csinosan kiállított könyveknek. Ilyenek: „Csók” vigjáték négy felvonásban, írta Décz Lajos. Ára 1 frt 20 kr. „Gazdasági haszonbéri minta szerződés” dr. Drechter Gusztáv, a „öttingai gyetemhez csatolt gazdasági tanintézet igazgatójának kuszorozott pályá munkája után készítette Kodolányi Antal, a kolozs-monostori magy. kir. gazdasági tanintézet igazgatója. Ára 3 frt. „Tanulmányok” írta Hunfalvy Pál, Ára 2 frt 80 kr. Williams Roger a „Szabad egyház a szabad államban” elv teremtője, s megtestesítője. Életrajzi vázlat, írta Horváth Mikály. Ára 80 kr. Kőlcsey Ferencz országgyűlési naplója és Wesselényi védelme. Új jutányos kiadás Ára 1 frt 40 kr. „Gondolatok” írta b. Bötvös József. A hátrahagyott kéziratokból bővített második kiadás. Ára 3 frt. — Aigner kiadásából vettük: „Gyöngyvirág tündérkéi” Rege írta Tóth József. Ára 60 kr. Az „Állam és egyház” című sok tanulmányuval, még több jóakarattal, de tulhajtott szabadelvűsködéssel írt két füzetből álló könyvet, mely teljesen a jogállam állapontjára helyezkedve tökéletesen az állam gyámoltára alá akarja fogni a kath. egyházat. Ily végletekre talán az orosz czár absolut hatalma Bismark vaskeze sem akarja vinni az ügyet. Különben Simonyi Iván írta. Ára?

KÖZGAZDASÁG

— A szamosújvári piaczárái december hó. 8-án a. ausz. mérő Tisztábuza 6 fr. 30 kr. elegybuza 4 frt 80 krajczár, rozs 4 forint 40 krajczár zab 1 forint 30 kr. pityóka 1 frt 75 kr. Egy mázsa szalonna — frt — kr. Egy font disznózsír — kr. Egy kup-szorsó 32 kr. lencse. 32. kr. paszuly 12 kr. Egy mázsa kenyérliszt 13 frt Egy font marhabús 15. Egy mázsa szalma 1 frt. 20 kr. Egy öl tűzi fa kemény 9 fr.

— A deési piacz árai december hó 9-én 1873. Alsó ausz. mérő. Tisztábuza 6 frt — kr. Rozs 4 frt — kr. Elegybuza 5 frt 20 kr. zab 1 frt 20 kr. Széna 1 frt. 40 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 8 frt. — kr. Marhabús fontja 14 kr. Konyhalisz 12 kr. Borsó mérője 20. lencse 18, paszuly 13 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Decz. 15-én 5% Metalliques 69.40 frt. 74. — Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 74.10 frt. 1860. Kölcsön 101.25 Bankrészevény 996. Hitelintézeti részvények 240. London 11365 ft. st. — Ezüst 108.50. Cs.kir. arany —. Napoleonor 907. 1/2 Urbéri kővények: Magyarországi 74. — Temesi 74. — Erdélyi 73.50 Horvátországi 76. —

Felelős szerkesztő Szász Béla:

Jelzalog kölcsönök

Föld birtokosok valamint községek részére, a birodalom bármely részében, telek kőnyvezett föld birtokra — daczára a jelenlegi zilált pénzüviszonyoknak — 5000 frttól kezdve a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb módozat mellett törlesztésre feltűnő gyorsan eszközöl

a hatóságilag engedélyezett általános ipar és kereskedelmi ügynöki iroda Kolozsvárt, Óvár, bástyaútcza 6 sz. (Értekezletini levélben, vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.) 3—3

— Megjelent és Stein J. könyvkereskedésében kapható az „Erdélyi nagyobb képes nap-tár” 1874. évre. Hatodik évfolyam. Kiadta Stein J. Ára csak 50 kr. o. é. A változatos és érdekes szép-irodalmi részen kívül a nagy gonddal és fáradsággal összeállított „tisztai czim- és névtár” teszi érdekessé e naptárt. Ugyanis tartalma következő: Az összes m. kir. minisztérium, horvát szlavin-dalmát minisztérium, fumei és magyar horvát tengerparti kormány, m. kir. állami számvevőszék, m. kir. curia semmitőszéki s legfőbb ítélőszéki osztálya, m. kir. ítélőtábla Pesten és Maros-Vásárhelyt, kir. ügyek igazgatósága Pesten, budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék, a királyhágon inneni pénzügyi igazgatóságok, adóhivatalok, vesztglő intézetek, posta- és távirat igazgatóság Kolozsvárt, az alatta lévő összes hivatalokkal, a királyhágon inneni megyék, székek, vidékek és sz. kir. s kiváltóságos városok közigazgatási, valamint a kir. törvényszékek és járásbíróságok legujabb czimtára, az erd. földtehermentesítési alapigazgatóság, erd. telekkönyvi igazgatóság, kereskedelmi és iparkamarák teljes czim- és névtára; kolozsvár m. kir. tud. egyetem, kolozsmonostori kir. gazdaság tanintézet s a Kolozsvárt létező összes állami, hitvallási köz- és magán nevelőintézetek tanárai névtára, tantárgyak megnevezése, a királyhágon inneni bankok, takaré- és kölcsönpénztárak névtára. A „kolozsvári kalauz” bemutatja a helyben székelő egyletek, hasznos és jótékony intézeteket, orvosok s ügyvédek s a főbb és keresettebb iparágak czégeit. Az itt elősorolt bő tartalom — úgy hisszük — minden további ajánlgatást feleslegessé tesz.

Tudomásul a tisztelt közönségnek!

Mátó kezdve egy kupa jó asztali bor 46 kr. kapható egy kupás és egy iczés palaczkokban.

Karvázy Gyula
Főter gróf Teleky-ház.

Nyílttér.)*

**Minden betegnek erő és egészség
gyógyszer és költség nélkül:
Revalesciere Du Barry.**
Londonból. (71—208)

Minden betegség elenyésztetése gyógyszer és költség nélkül a dechetségi társzer Revalesciere Du Barry Itáliá Londonban, a mely fentételek és gyermekeknek 60-szer olcsóbb minden más gyógyszerénél.

Kivonat 75,000 gyógyításból (gyomor-, ideg-, altesti-mell-, tüdő-, torok-, harag-, lélegzés-, mirigy-, vesé- és húgy-cső-bajokban, a melyekből másolatok kívánságra ingyen és bérmentesen küldetnek meg.)

74.670 sz. bizonyítvány.

Bécs, 13. april. 1873.
Hét hónapig valék kétségbeesett helyzetben. Mell- és idegbajom volt, úgy hogy napról-napra láthatlag fogytam a tanulmányaimat sem folytathattam. Hallottam hírt az ön bámulatos Revalescierejének, használni kezdtem s tisztosíthatom hogy tápiál és deicet Revalescierejének egy havi élvezete után tökéletesen egészségesnek és megerősödöttem érzem magam s a tollat legkisebb reszketés nélkül vezethetem. Kötelességemnek tartom ezen, aránylag igen olcsó és izletes tapasztalat minden szenvedőnek, mint legjobb gyógyszert ajánlani s maradok alázatos szolgálja

Peschke Gábor,

a fensőbb keresk. tanintézet hallgatója

Mitovitz, 30. april. 1871.

Hála a kitűnő listnek, növérem, ki idegen főbajban és álmatlanságban szenvedett, 3 font élvezete után a javulás útján van. Együttal bátorodom kérni önt, hogy nekem utánvétel 1 font közönséges Revalescieret terjedelmese használati utasítással nyolcz hetűs gyermekek számára küldeni szíveskedjék. Tisztelettel

Kostits G. Miklós.

73.704. sz. bizonyítvány.

Prilep m. p. Hollschau Morágyban, 7. május 1871.
Mintán az öntől már régebben kaptam Revalesciere el-fogott, gyomorgyengeségemnek pedig igen hathatós gyógy-szer, kérem, hogy nekem a valódi Revalesciereből 2 fontot utánvét mellett lehető előbb küldeni szíveskedjék. Tisztelettel

Tápiálóbb levén a hunál, a Ravalesciere éleseknek és gyermekeknek 60-szer olcsóbb a gyógyszerénél.

1/2 fontos bádogszalencsében 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt. 50 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Ravalesciere kétszersült szalencsében 2 frt 50 kr. és 4 frt 50 kr. Ravalesciere csokolade porban és táblákban 12 kr. és 4 frt 50 kr. Ravalesciere 2 frt 50 kr., 48 csésére 4 frt 50 kr. Porban 120 csésére 10 frt. 288 csésére 20 frt. 576 csésére 36 frt. Kapható Barry Du Barry és társa által csésére 36 frt. Kapható Barry sz. valamint minden városban jó gyógyszerésznél és tüzserárúsnál; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utánvét vagy utalvány mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál. Debreczenben: Miklóvits István a „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárúban. Dunaföldvár: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabrik Ede és Ikleusnál. Gyula-Fehérvárt: Mihályes Zsigmond gyógy-szerésznél. Marosvásárhelyt: Fogarassy Demeternél. Pesten Török Józsefnél. Temesvárt: Quirinyi Alajos és a város yserárúban.

*) E rovat alatti közleményekért csupán a sajtóbiróság yzár utabárállal felelősséget. Szerk.

